

to prevodilac zgodno u predgovoru ističe. Da je ovo djelo doista napisao Laktancije, svjedoči sv. Jeronim. Ovim prijevodom lijepo je djelce dobila hrvatska bogoslovska književnost. — Preporučujemo. *Dr. Pazman.*

P. Maule: Sulle virtù cristiane. Lezioni ricavate dalla Somma teologica di s. Tomaso d. Aquino. Vincenza Giovanni Galla 1909. Cijena K 3.

Ascetskih knjiga imade na raznim jezicima, a napose na talijanskome, u obilju. No o većini tih knjiga može se kazati: što čitaš u jednoj, čitaš uz male iznimke i u drugoj; vazda iste misli, samo je oblik nešto različit. Zato i jest više puta dosadno takove knjige čitati.

Spomenuto djelo profesora dogmatike u biskupskom sjemeništu u Vincenzi, nije takovo; ono se znatno odvađa od drugih ascetskih djela. Auktor je svoje djelo sastavio na temelju „Summa theologica s. Thomae“, a kako je andeoski Naučitelj znao u malo riječi mnogo toga izreći; i kako njegov „Summa“ obiluje dubokim mislima a ujedno se odlikuje bistri- nom izražaja: tako te odlike nalazimo i u spomenutom Maulovom djelu.

Razdijeljeno je u 11 poglavlja, a svako poglavlje opet u kraće članke, da predmet bude jasnije prikazan. Počimlje (u 1. pogl.) raspravljanjem o milosti, koja je korjen sviju krjeposti; slijedi o krjepostima u opće (2. pogl.), pa o trima bogoslovnim krjepostima: vjeri, ufanju i ljubavi — (3. do 5. pogl.), onda o četiri stožernim krjepostima i ob ostalima njima podređenim (5.—9.). U posebnom poglavlju (9.) raspravlja o kazni grijeha, a na poslijetku (11. pogl.) o nagradi, obećanoj krjeposnicima.

Auktor promatra pojedine krjeposti sa teoretične i praktične strane, tako da tu nalazimo zgodno isprepletene dogmatičko-filosofske istine sa moralno-asketskim poukama, obazirući se napose na potrebe našeg doba. Evo n. pr. kako svestrano raspravlja o vjeri (pogl. 3.). Cijelo pitanje prikazuje u 24 članka i to: 1. Što je vjera; 2. vjera je potrebita; 3. u vjeri imade otajstva; 4. vjera ne može biti bez otajstva; 5. Bog je premudro ob-

javio istine, koje nije mogao sam razum spoznati; 6. vjera i znanost ni- jesu protivuriječne; 7. vjera koristi znanosti; 8. vjera je stalnija od znanosti; 9—11. dokazi vjere jesu: pro- ročanstva, čudesa, čudesno raširenje kršćanstva; 12. evolucija dogmata; 13. Papa ima odrediti na temelju Bi- blije i tradicije, što se ima vjerovati; 14. vjera je razložita; 15. vjera je združena sa ljubavlju; te nadalje o učincima vjere a pri svrsi: kako se ima raspravljati o vjeri i što se ima držati o tobožnjim okrutnostima Crkve protiv krivovjeraca.

Zadnje poglavlje ovog djela — o nagradi krjeposti — osobito je zgodno umetnuto i imade svoju pedagošku svrhu: ako se kome čini teško opslu- živati sve one krjeposti, o kojima je doslije bilo govora, taj neka upre svoj pogled u budućnost, u život on- kraj groba, jer će tu krjepost biti obilato nagrađena.

Djelom se može svak okoristiti za svoje privatno utvrđenje u krjepo- snom življenju, a može veoma lijepo poslužiti i propovjednicima, kad na- rodu govore o pojedinim krjepostima. Toplo ga zato preporučujemo. Na- bavlja se kod gori spomenute nakladne knjižare Giovanni Galla u Vin- cenci (Italia). *P. V.*

Dr. Pr. Cerato: Censurae hodie vigentes earumque declaratio practice certa. 3 izd. Vicenza, Giovanni Galla 1912. Cijena K 1'50.

Malena knjiga, ali od velike važ- nosti, osobito za ispovjednike. Ras- pravlja o pitanju, koje spada među najteža pitanja moralke odnosno cr- kovnog prava, naime o crkovnim kaznama. Prikazane su ovdje sve cr- kovne kazne (excommunications Rom. Pont. et episcopis, vel nemini reser- vatae, suspensiones, interdicta, ir- regularitates), koje su još i dandane u krjeposti, te su protumačene i to tako bistro i pregledno, da se slične jasnoće u raspravljanju ovakovih pi- tanja, rijetko gdje nalazi. Pod sva- kom kaznom stavio je auktor dva pa- ralelna stupca tumačenja, u prvomu stupcu naznačuje tko, kada, na koji način upada u dotičnu kaznu; a u drugom stupcu iznosi razne okolnosti